

Zborno pjevanje

Danijela Župančić, prof.

Zborno pjevanje sastoji se od skupine ljudi koji zajednički sudjeluju u izvedbi glazbenog dijela. Postoje amaterski i profesionalni pjevački zborovi.

U amaterskom pjevačkom zboru članovi po zanimanju nisu glazbenici i pjevaju iz ljubavi prema glazbi, iz zabave, a ne iz neke posebne koristi (npr. zarade). Članovi amaterskog zbora (bilo crkvenog, bilo da se radi o pjevačkom društvu nevezano uz crkvu), moraju imati neke osnovne preduvjete kao što su: dobar sluh, lijepi glas koji se uklapa i sa ostalim glasovima, osjećaj za ritam i melodiju (muzikalnost), i naravno volju za rad i dolazak na probe. Treba se podrediti i dirigentu koji je u ovom slučaju jedini vođa. Svrha amaterskih zborova je, osim razvijanja i napredovanja na osobnoj razini, treniranje svoga glasa i upoznavanje šireg repertorija (narodnog između ostalih), te pružanje publici zadovoljstvo da uživa u toj izvedbi. Naravno, nisu isključena niti natjecanja na temelju kojih se može i službeno nagraditi taj trud.

Osobitu ulogu ima pjevanje u crkvi koje ima vjersku dimenziju, a time i dodatni poticaj za služenje Bogu ovom vrstom talenta. Za primanje u amaterski zbor potrebna je provjera talenta – audicija, koja će potvrditi prije navedene sposobnosti pjevača (ili nesposobnosti). Ako netko ima smisao za glazbu i lijepi glas, no nesiguran je, treba mu ipak dati šansu i uključiti ga u rad, jer će se s vremenom osloboditi i razviti.

Profesionalni pjevački zbor sastoji se od školovanih pjevača koji uglav-

nom imaju završeni studij pjevanja, a za razliku od pjevača amatera rade za novac. To je njihov svakodnevni posao sa obaveznim probama i nastupima koje moraju odraditi.

Kako raditi sa zborovima?

Jednim dijelom radimo s oba zbora na isti način, no postoje izvjesne razlike u tome što od profesionalaca možemo zahtijevati više nijansi u tonu koji postavljamo i naravno, u samoj interpretaciji.

U oba zbora mogli bismo započeti sa radom na vježbama disanja, a nakon toga vježbama upjevanja. Treba imati na umu da svaki glas treba upjevati u onom opsegu u kojem će se kretati njegova dionica. Base i alte upjevavamo u dubinama, počevši od c^1 (alte), odnosno c base, po oktavu više i vraćamo se do donjeg g (alti), odnosno G (basi). Soprane i tenore upjevavamo od f^1 (soprane), odnosno f (tenore), sve do g^2 , odnosno g^1 (tenore) i možemo se lagano vratiti u dubine do c^1 (c). U nekim kompozicijama postoji podjela na soprane I i II, a isto tako i za druge dionice.

Upjevanje bi trebalo započeti jednostavnim vježbama, npr. na istom tonu prolazeći kroz sve vokale (ma, e, i

o, u). Nakon toga bi uslijedile složenije vježbe u opsegu terce, kvarte, kvinte, sve do oktave. U upjevanju treba paziti na ujednačenost svih glasova, budući da su po prirodi različiti, tamniji ili svjetliji treba paziti na njihovu boju.

Nakon toga slijedi rad na određenoj kompoziciji. Dionice se čitaju željenim redosljedom i to tako da ostatak zbora pažljivo sluša i po mogućnosti ne čeka previše na svoj red. Moramo paziti na točnost intonacije, odrediti dahove, paziti na melodijsku liniju, postaviti i oblikovati glas, te predočiti način pjevanja ovisno o karakteru kompozicije. Kad npr. soprani i tenori izrade pojedinačno svoje dionice, možemo ih zamoliti da probaju zajedno izvesti, a pritom uskladiti ton i tekst. Nakon toga krećemo na ostale dionice (ne moramo uvijek raditi istim redosljedom). Nakon tehnike slijedi rad na interpretaciji glazbenog dijela. Rad na dinamici podrazumijeva *forte* i *piano* pjevanje (glasno i tiho), te dobru usklađenost *crescenda* (postepeno prema jačem) i *decrescenda* (postepeno tiše).

Treba vidjeti i dali neka od dionica ima glavnu temu i dali se mora više istaknuti od ostalih. Karakterni ton kojim ćemo otpjevati kompoziciju

KONCERT STUDENATA INSTITUTA ZA CRKVENU GLAZBU

Studenti Instituta za crkvenu glazbu »Albe Vidaković« održali su, povodom blagdana Tijelova, 6. lipnja 2007. godine, koncert u crkvi sv. Ivana Krstitelja u Zagrebu. Tema koncerta bila je *Ave verum Corpus*. Mješoviti zbor ICG izveo je pet skladbi različitih razdoblja, od gregorijanskoga korala, preko baroka (William Byrd), klasike (Wolfgang Amadeus Mozart), do romantizma (Ch. Gounod) i 20. stoljeća (Trond Kverno). Sve skladbe skladane su na isti tekst "Ave verum Corpus". Zborom su ravnali studenti 4. godine: Leila Basletić, Jelena Blašković, Božidar Ljubenko, Martina Barbarić i Jana Valdevit. Ti isti studenti izveli su uz to i po jednu orguljsku improvizaciju na *Ave verum...* Na koncertu su, kao gosti, nastupili i učenici Glazbenog učilišta Elly Bašić: Marta Bratković (violina), Tara Horvat (violina), Hiwote Tadesse (viola) i Valentina Črnjak (violončelo). Studentima su u pripravi koncerta pomogli voditelji kolegija: Danijela Župančić, prof. (zborna pjevanje), mr. art. Ante Knešaurek (improvizacija) i Marko Magdalenić, prof. (dirigiranje i gudački kvartet).

PROGRAM:

1. Improvizacija - Božidar Ljubenko
2. Gregorijanski napjev "Ave verum" - Leila Basletić
3. William Byrd: "Ave verum" - Jelena Blašković
4. Improvizacija na temu "Zdravo Tijelo" - Martina Barbarić
5. Wolfgang Amadeus Mozart: "Ave verum" - Božidar Ljubenko
6. Charles Gounod: "Ave verum" - Martina Barbarić
7. Improvizacija - Jelena Blašković
8. Trond Kverno: "Ave verum" - Jana Valdevit
9. Improvizacija na gregorijanski napjev "Ave verum" - Leila Basletić

Marko Magdalenić

ovisi o tome u kojem je stilu ili razdoblju pisana, te kakav joj je tekst (dali ljubavni, dali slavi Boga i što izgovara pritom), je li rodoljubljan, itd. Ne možemo sve pjevati na isti način, čak i unutar riječi koje se ponavljaju više puta. Samo po sebi je razumljivo da ćemo riječi poput *Gospodin Bog Sabaoth* pjevati glasno i veličanstveno, unatoč tome što je u oznakama napisana neka drugačija dinamika (*p* ili *mp*). Isto tako i riječ *Jaganjče Božji* znači nježniji i mekši ton, no ako se ponavlja nekoliko puta možemo napraviti kombinaciju piano – forte – piano, ili gradaciju od piana, prema mezzoforte, pa forte. Taj ton iako je glasan mora biti povezan, logičan i naravno ne pregrub, odnosno forsiran. Izgovor teksta treba biti jasan.

Ako pjevački zbor ima dobre predispozicije, uz puno truda, rada i volje, može se postići mnogo, kako na uživanje samih članova tako i publike koja sluša izvedbu.

Fotografija preuzeta s internet stranice Komornog zbora Ivan Filipović (www.kzif.hr)

SKLOPLJEN SPORAZUM O SURADNJI U STUDIJAMA CRKVENE GLAZBE

Dana 22. svibnja u prostorijama Rektorata sveučilišta sklopljen je ugovor između Katoličkog bogoslovnog fakulteta i Muzičke akademije. Predmet ugovora je suradnja Instituta za crkvenu glazbu i Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu u izvođenju nastave u sveučilišnom pred-diplomskom studiju crkvene glazbe i sveučilišnom diplomskom studiju

crkvene glazbe. Tako je studij crkvene glazbe prema bolonjskom procesu koncipiran 4+1. Prema ugovoru studenti nakon završene četvrte godine na Institutu mogu birati, ukoliko su već tijekom studija ispunili odgovarajuće uvjete dali će upisati na Muzičkoj akademiji pedagoški smjer ili orguljaški smjer. Po završetku pete godine student dobiva master s nazivom *Crkveni glazbenik-pedagog* ili *Crkveni glazbenik-orguljaš*.

Institut za crkvenu glazbu od svoga osnutka 1962. godine surađivao je s Muzičkom akademijom preko profesora. Sad je ta dugogodišnja suradnja i službeno potvrđena na dobrobit jedne i druge ustanove ali ponajprije studenata kojima se otvaraju veće perspektive u djelovanju kao visoko kvalificiranih crkvenih glazbenika.

Sporazum su potpisali rektor sveučilišta u Zagrebu dr. sc. Aleksa Bjeliš, zatim dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta dr. sc. Tomislav Z. Tenšek i dekan Muzičke akademije red. prof. Frane Parac. Prisutni su bili prof. Miroslav Martinjak kao predstojnik Instituta, zamjenik prof. Ivan Golčić, prodekan Muzičke akademije Haris Nonvajler, te glavni tajnik Katoličkog bogoslovnog fakulteta Ivan Mahečić, dipl. iur. i akademska tajnica Sveučilišta Olga Šarlog-Bavoljak, dipl. iur.

Prof. mr. art. Miroslav Martinjak